

Lygios galimybės darbe – misija įmanoma?

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos lygių galimybių įstatymu, visi darbdaviai privalo įgyvendinti lygias galimybes darbe, deja, kaip rodo įvairios apklausos ir statistika, taip įvyksta ne visada.

Paklausus kolegų, kas jiems yra lygi darbovietė ir kodėl jų manymu darbe tai svarbu, pasidalinama mintimis: „Lygi darbovietė yra tokia darbo vieta, kur žmonėms nekyla minčių dirbant, kad kažkuris ar kažkas yra geresnis ar prastesnis, nesijaučia didelis skirtumas tarp vadovų ir pavaldinių, nesijaučia konkurencija tarp pačių darbuotojų. Kodėl lygiavertiškumas yra svarbu? Tai padidina kiekvieno žmogaus gyvenimo kokybę, žmonės jaučiasi sėkmingesni, mažiau streso darbe, mažiau išsenka emociškai.“

Lyčių lygybė ekonomiškai naudinga

Vilniaus universiteto docentė ir Lietuvos socialinių tyrimų centro vyriausioji mokslo darbuotoja Aurelija Novelskaitė pastebi, jog lyčių lygybė ir lygios galimybės organizacijai yra ekonomiškai naudinga: „Žmonės, kurie jaučia, kad organizacija jomis/jais rūpinasi, yra linkę atsakingiau dirbti, būti lojaliais. Jie jaučiasi darbovietėje saugiai, yra linkę dirbti produktyviau ir kūrybiškiau. Išvengiant stereotipais paremtos diskriminacijos, darbovietė užsitikrina, kad visi turimi talentai ir potencialiai bus pilniau išnaudojami organizacijos tikslams pasiekti bei kad tam bus pasitelkiama galimai įvairiausi požiūriai ir gebėjimai. Be to, kurdama savo kaip lyčių lygybei jautrios darbovietės įvaizdį, organizacija įgyja potencialą pritraukti tinkamiausias(-ius) darbuotojas ir darbuotojus.“

Daugybė tyrimų rodo, kad komandos, pasižyminčios įvairove ir lyčių lygybe, pasiekia geresnių rezultatų. Tai parodo, kad lygios galimybės yra ne tik žmogaus teisių klausimas, bet ir akivaizdi nauda įmonei ar įstaigai. Žinoma, norint pakeisti įsisenėjusias nuostatas ir įpročius nepakanka vien sudėlioti naujus procesus. Bet dirbant nuosekliai tą pasiekit tikrai yra įmanoma. Įstaigos ar įmonės, pradėjusios dirbti su lyčių lygybės klausimais panaikina ne tik nepagrįstus atlyginimų skirtumus tarp vyrų ir moterų, bet ir užtikrina lyčių balansą tarp vadovų bei išsiugdo atitinkamą organizacinę kultūrą ir sąmoningumo lygį. Lyčių lygybės tema ir tinkamos priemonės ne tik prisideda prie socialinio progreso ir parodo lyderystę, bet ir pagerina veiklos rezultatus.

Socialinė nauda valstybei

Atkreiptinas dėmesys ir į vyrų bei moterų pensijų atotrūkį. Moterys dažniau nei vyrai senatvėje patiria skurdą, jų senatvės pensija penktadaliu mažesnė nei vyrų. Taip yra dėl to, kad jos uždirba mažiau arba dirba trumpesnį laikotarpį.

Dažna pensinio amžiaus moteris džiaugiasi, kad gyvena kartu su sutuoktiniu, teigdamos: „Jei gyvenčiau viena, būtų sunku išgyventi vien iš pensijos, o sveikatos papildomiems darbams jau nėra. Vyro pensija ženkliai didesnė nei mano, todėl ją skiriame mokesčiams sumokėti ir maistui pirkti. Užauginame du vaikus, bet reikiamą darbo stažą turiu, tik vyras visada uždirbo daugiau ir dabar pensiją didesnę gauna. Nežinau, kaip būtų be jo.“

Moksliniai tyrimai akivaizdžiai rodo, kad lygios galimybės naudingos ir pačiai visuomenei. Iš visuomenės perspektyvos, lyčių lygybė ir lygios galimybės darbovietėse rodo ne tik teisės aktais įtvirtintų reikalavimų įgyvendinimo faktą ar paklusimai nacionalinei politinei valiai, ar atliepimą šiandieninių tarptautinių tendencijų. Lyčių lygybė ir lygios galimybės darbovietėse tiesiogiai atspindi faktinį socialinį sąmoningumą, socialinio teisingumo įtvirtinimą, pagarbą žmogaus teisėms; taigi – tai apie visų mūsų gerovę šalyje.